

ROTONDE

Maandelijks informatieblad van de
Gemeente Damsterboord en de
Walfriedgemeenschap voor Lewenborg en
omgeving:
Lewenborg-Drielanden-Zilvermeer-Ulgersmaborg-
Oosterhoogebrug-Ruischerwaard-Ruischerbrug-
Noorddijk-Meerstad-Middelbert-Engelbert

JAARGANG 48/49, NR. 12 /1

1 december t/m 1 februari 2020

Maria en Gabriel

ROTONDE

De Rotonde is een gezamenlijk kerkblad van de Walfriedgemeenschap van de R.K. Hildegard van Bingen parochie en de Protestantse Gemeente Damsterboord. De eindverantwoordelijkheid voor deze uitgave berust bij het bestuursoverleg van de locatieraad Walfried van de Hildegard van Bingenparochie en de kerkenraad van Damsterboord.

REDACTIE ROTONDE

Kopij inleveren bij: Margreeth Nagel 311 1260
Tini van Rein

e-mailadres: redactie@kerkbladrotonde.nl

Overige redactieleden: Lucia Driessen en Anneliese Smoorenburg

Administratie: Margreeth Nagel 311 1260

e-mailadres: administratie@kerkbladrotonde.nl

Banknr. NL23INGB0003632644 t.n.v. Vereniging van Kerken Lewenborg e.o.
Uw vrijwillige bijdragen zijn van harte welkom

PROTESTANTSE GEMEENTE DAMSTERBOORD

www.damsterboord.nl

Predikant: ds. J. Wilts, janwilts@damsterboord.nl 280 8863
Tel. bereikbaar: zie pagina Damsterboord

Scriba: D.G. van der Laan 571 0239
scriba@damsterboord.nl

Postadres: Postbus 9145, 9703 LC Groningen

BANK DIACONIE: NL28INGB 0000847490 t.n.v. Diaconie Damsterboord

Ledenadministratie: Mw. S. Kuper 541 3089
ledenadministratie@damsterboord.nl

Tijdelijke Koster Stefanuskerk: Reinder de Jager 06-50589117
koster@damsterboord.nl

Contactadres Kerkenheem W. Hartsema 06-13125303

Banknr. NL69INGB0000803781 t.n.v. protestantse gemeente Damsterboord

WALFRIEDGEMEENSCHAP – H. HILDEGARD VAN BINGENPAROCHIE

Website www.hildegardparochie.nl

Pastoor: Arjen Jellema 06-12717774
pastor.jellema@hildegardparochie.nl

Secretaris: vacant
secr.walfried@hildegardparochie.nl

Budgethouder : R. v. Nimwegen 541 4622

Ledenadministratie: H. van Eerden 2303757
E-Mail: walfriedledenadm@gmail.com

Banknr. NL08INGB000246 5131 t.n.v. Penningm. Walfriedparochie Groningen

Emmauskerk Ra 4 541 2115

Bespreken zaalruimte: C. Scholma, **ma t/m vrij. 10.00 – 16.00 uur** 541 2115
E-mail: reserveren.emmaus@gmail.com

ROTONDE

Het eerste gedeelte van **ROTONDE** bevat informatie van en voor alle kerken. **Het tweede en derde gedeelte bevatten uitsluitend** informatie over de afzonderlijke kerken.

Rotonde verspreiden we in principe gratis. Mocht u ons blad niet ontvangen hebben, dan kunt u contact opnemen met onze administratie.

Voor de inleverdata verwijzen wij u naar de kaders aan het eind van de desbetreffende gedeeltes.

Te laat ingeleverde kopij kan om technische redenen niet meer geplaatst worden.

Digitale Rotonde

U kunt Rotonde ook via de website lezen.

Via <https://damsterboord.nl/onze-gemeente/kerkbladen-2/rotonde-2/>

of

<https://www.hildegardparochie.nl/gemeenschappen/walfriedgemeenschap/rotonde/>

Rotonde blijft ook in zijn papieren vorm bestaan.

Wilt u zich afmelden voor de papieren Rotonde mail dan naar

administratie@kerkbladrotonde.nl o.v.v. opzeggen + uw naam + adres.

LEZINGEN/ EREDIENSTEN

Zondag 1 december <i>1^e van de advent</i>	Jesaja 2, 1-5	Matteüs 24, 32-44
Zondag 8 december <i>2^e van de advent</i>	Jesaja 11, 1-10	Matteüs 3, 1-12
Zondag 15 december <i>3^e van de advent</i>	Jesaja 35, 1-10	Matteüs 11, 2-11
Zondag 22 december <i>4^e van de advent</i>	Jesaja 7, 10-17	Matteüs 1, 18-25
Dinsdag 24 december <i>Kerstnacht</i>	Jesaja 8, 23b-9,7	Lucas 2, 1-20
Woensdag 25 december <i>Kerstdag</i>	Jesaja 52, 7- 0	Lucas 19, 1-10
Zondag 29 december <i>Zondag na Kerst</i>	Jesaja 61, 10- 62,3	Lucas 2, 33-40
Woensdag 1 januari 2020 <i>8^e Kerstdag</i>	Numeri 6, 22-27	Lucas 2, 21
Zondag 5 januari <i>Epifanie</i>	Jesaja 60, 1-6	Matteüs 2, 1-12

Zondag 12 januari <i>1^e na Epifanie</i>	Jesaja 42, 1-7(9)	Matteüs 3, 13-17
Zondag 19 januari <i>2^e na Epifanie</i>	Jesaja 62, 1-5	Johannes (1,29-)-2, 1-11
Zondag 26 januari <i>3^e na Epifanie</i>	Jesaja 49, 1-7	Matteüs 4, 12-22
Zondag 2 februari <i>4^e na Epifanie</i>	Sefanja 2,3; 3,9-13	Matteüs 5,1 - 12

Collecte opbrengsten

De opbrengsten van de collectes van zondag 3 november waren:

Voedselbank € 80,10

Oecumenische activiteiten € 62,89

Alle gevers worden weer hartelijk bedankt.

Ate Jongeling

OECUMENISCHE VIERINGEN

Oecumenische diensten zijn op de eerste zondag van de maand in de Emmauskerk.

In 2020 verandert de **aanvangstijd van de oecumenische diensten**.

De Walfriedraad en de kerkenraad van Damsterboord hebben daartoe besloten om de voorgangers van de Hildegardparochie in de gelegenheid te stellen twee vieringen op een zondagochtend te kunnen leiden. De nieuwe aanvangstijd wordt **09.30 uur** (half tien) met ingang van 1 maart 2020. Om organisatorische redenen is dat in januari en februari nog niet mogelijk. De oecumenische diensten beginnen dan om **11.15 uur**

Het wordt kerst.
Bij dat feest hoort het woord "vrede".
Dat is een groot woord.

Soms durven we het niet in de mond te nemen,
want wie om zich heen kijkt,
ziet veel wat geen vrede is.

Het wordt kerst.
Daar hoort het woord vrede bij.
Een groot woord.

Maar ik zou het woord ook niet graag missen.
Ik kan er niet zonder, zonder dat woord.
Ik kan er niet zonder,
vooral niet zonder de hoop waar dat woord naar wijst.

De hoop dat in een huis,
in een straat,
in een stad,
in een land,
in de wereld,
mensen in vrede leven,
elkaar met het verschil aanvaarden
en durven ontmoeten.

Ik wil niet zonder die hoop verder,
ook niet midden in het tegendeel.

Het kerstverhaal vertelt me
dat de vrede klein en kwetsbaar begint,
als een weerloos kind,
huilend om zijn jonge moeder.

Het kerstverhaal vertelt ook dat zo God onder de mensen aanwezig is:
in wat geen aanzien kent,
klein en kwetsbaar.

Elk jaar hoor ik dat verhaal, lees het, zing ervan.
Samen met zoveel mensen zing ik het,
vrij en vrolijk boven ons verschil uit.

Het is genoeg om weer een heel nieuw jaar te weten waarom het gaat,
te blijven bij de hoop,
en elk klein begin van vrede met aandacht te ontvangen,
te koesteren,

de lezer heil! - allen een blij en gezegend kerstfeest gewenst,
ds. Jan Wilts.

INTERKERKELIJKE BIBLIOTHEEK

**Interkerkelijke
Bibliotheek
Lewenburg**

De interkerkelijke bibliotheek is **elke donderdagavond en elke eerste zondag van de maand** open voor het uitlenen van boeken.

Donderdags van 19.30 tot 20.30 uur en op de zondag na de oecumenische dienst van 10 uur. Uitgezonderd de schoolvakanties, Witte Donderdag en Hemelvaartsdag. U kunt een keuze maken uit ruim 700 religieuze boeken. Een overzicht vindt u in de catalogus, op het prikbord en op de boekentafel van de eerste zondag van de maand na de oecumenische dienst.

Wederom zijn ons een paar boeken geschonken.

Christendom, themanummer Elsevier speciale editie

Geloof, kerken en cultuur in Nederland, het belang van de christelijke traditie. Een dik magazine, rijk geïllustreerd met foto's, boordevol uitleg en informatie over alles wat met het christendom van doen heeft. Verschillende auteurs hebben aan de artikelen meegewerkt o.a. Gerry van de List. Het tijdschrift bevat teksten over het orgelspel, de liturgiegewaden, ons koningshuis, de kruistochten, heiligen, Calvijn, Luther, individuele gelovigen etc. Met deze informatie bent u weer helemaal op de hoogte van alles wat er speelt in het christendom van voor 2007.

Ontmoeting met hedendaagse ikonen, Marcel Watté Uitgeverij Wereld-missiehulp, 1994.

Catalogus n.a.v. tentoonstelling in de kapel van de broeders Alexianen te Boechout t.b.t. van wereldmissiehulp.

De geschiedenis rondom Byzantijnse ikonen wordt kort beschreven. Ikonen komen tot stand door vasten en gebed van de schilder. Als hulp bij het gebedsleven wijzen ikonen vermoeide en vragende mensen de weg naar de uiteindelijke bestemming. Een ikoon toont vaak meer gebeurtenissen tegelijk rondom Maria, Christus en heiligen. Achterin het boek worden de 75 afgebeelde ikonen uit Ethiopië, Egypte en Nederland/België nader uitgelegd.

Adventsproject: “Geef licht!”

Op 1 december start de adventsperiode. De kindernevendiensten van Damsterboord en de Walfriedgemeenschap volgens samen dan het adventsproject van Kind op Zondag met als thema: “Geef licht!”

We lezen over de profeet Micha. Elke week hangen we een poster op met daarop een kerkraam. Wie goed kijkt, ziet meer!

Door de verhalen heen schijnt een licht, het licht van Gods liefde voor mensen.

Als we op God vertrouwen voelen we hem als een lichtje in ons hart!

We zien graag ouders in de kerk met ‘veel kinderen’ bij de kindernevendiensten om gezamenlijk hiermee bezig te zijn!

Groetjes, de gezamenlijke kindernevendienst(en)

Feliciteatie

Zaterdag 16 november is Mark de Jager gekozen tot Jonge Theoloog des Vaderlands.

Mark is vanuit Damsterboord betrokken bij het onderzoek naar een pioniersplek in Lewenborg.

Meer over Mark en over de pioniersplek Lewenborg leest u op onze website.

Wij feliciteren hem van harte met zijn uitverkiezing!

Oberufer kerstspel

Het bekende Oberufer kerstspel wordt opgevoerd door een lokale Kompanij onder regie van Connie Oterdoom. Kolonisten trokken in de zestiende eeuw van Duitsland naar het huidige Slowakije en namen de Middeleeuwse spelen mee. Eeuwenlang bleven deze spelen in hun Duitstalige gemeenschap leven tot ze door de Weense taalprofessor Karl Julius Schroër werden ontdekt en vastgelegd. Daarmee bleven spelen behouden die in heel middeleeuws Europa hadden geleefd maar vrijwel overal goddeels verloren gingen. Deze in Oberufer ontdekte spelen waren nog zeer volledig. Rudolf Steiner zag de waarde van dit Europees Cultureel Erfgoed, en stimuleerde dat ze in de Antroposofische beweging werden opgevoerd.

Nu worden ze wereldwijd met kerst tot leven gebracht.
Na afloop is er gelegenheid iets te drinken bij de vuurkorven.

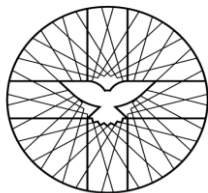
zondag 15 december 15:30-17:30 uur
Stefanuskerk
Noorddijkerweg 16, 9734 AT Groningen
Gratis entree en vrijwillige bijdrage bij de uitgang.

KOPIJ INLEVEREN:

Voor het volgende nummer van Rotonde, lopend van 2 februari t/m 29 februari 2020 dient u de kopij ingeleverd te hebben **vóór vrijdag 17 januari**,

Per e-mail: redactie@kerkbladrotonde.nl

PROTESTANTSE GEMEENTE DAMSTERBOORD

EMMAÜSKERK
STEFANUSKERK
MAARTENSKERK

Bereikbaarheid predikant: ds. Jan Wilts

Telefonisch bereikbaar: 050-2808863 in de regel: maandag, woensdag en donderdag, 's morgens rond 9 uur en rond 12.15 uur; dinsdag rond 12.15 uur, vrijdag wisselend; op andere tijden kunt u het ook gerust proberen of anders het antwoordapparaat inspreken, dan bel ik zo snel mogelijk terug.

E-mailadres: janwilts@damsterboord.nl

Ziekenbezoek: in de regel bezoek ik op dinsdag- of woensdagmiddag degenen die in een zieken- of verpleeghuis opgenomen zijn, meldingen graag voor dinsdag 12.30 uur.

Vrije dag: zaterdag en eens in de twee weken (een gedeelte van de) vrijdag.

Rooster kerkdiensten

Zondag	Aanvang en kerk	Voorganger	Informatie
1 december 2019 eerste advent	10.00 uur Emmaüskerk	ds. Jan Wilts	oecumenische dienst
8 december tweede advent	10.00 uur Stefanuskerk	ds. Ynte de Groot	Schrift en Tafel
15 december derde advent	10.00 uur Stefanuskerk	ds. Jan Wilts	
22 december vierde advent	10.00 uur Stefanuskerk	ds. Jan Wilts	
24 december kerstavond	20.30 uur Dorpskerk Engelbert	ds. Jan Wilts	m.m.v. kinderkoor obs Driebond samenzang vanaf ± 20.20 uur
24 december kerstavond	22.00 uur Stefanuskerk	ds. Jan Wilts	m.m.v. "De Zingerij" en Noorddieker Noabers
25 december Kerstmorgen	10.00 uur Stefanuskerk	ds. Jan Wilts	kerstspel m.m.v. kindernevendienstcommissie
29 december zondag na kerst	10.00 uur Stefanuskerk	ds. R.P. Ytsenga	

5 januari 2020 epifanie	11.15 uur Emmaüskerk	Pastor Myriam Oosting	oecumenische dienst
12 januari eerste na epifanie	10.00 uur Stefanuskerk	ds. Jan Wilts	
19 januari tweede na epifanie	10.00 uur Stefanuskerk	ds. Alberte van Ess, ds. Jan Wilts, parochianen	oecumenische dienst in week van gebed voor de eenheid
26 januari derde na epifanie	10.00 uur Kerkenheem en Stefanuskerk	ds. Jan Wilts	dienst rondom "wij en ons klimaat" begint in Kerkenheem
2 februari vierde na epifanie	11.15 uur Emmaüskerk	Pastor Myriam Oosting	oecumenische dienst

Bij de kerkdiensten

Advent

Een paar leden van de werkgroep eredienst heeft een rode lijn gezocht voor de kerkdiensten op de adventszondagen. Die lijn is gevonden in de antifonen bij de klassieke psalmen voor deze zondagen. Daar hoort wat uitleg bij.

Een **antifoon** is een schriftvers dat in de regel onberijmd gezongen wordt voor en na de psalm van de zondag. Met dat vers schijnt een zoeklicht door de hele dienst. Het vers geeft richting aan de kerkdienst. Het wil helpen om de intentie van de psalm te verstaan en om te ontvangen wat de schiftlezingen voor de hoorder bewaren. Zo is dat van oudsher in de kerk - soms doen we er in Damsterboord aan mee, deze zondagen willen we ons laten leiden door dat oude gebruik. Daar past bij dat we klassieke lezingen volgen. Die vindt u voorafgaand aan elke zondag in de liturgie op onze website.

Daar komt iets bij. Onze **cantor** Helmer Roelofs zal elke zondag aanwezig zijn; hij zingt de antifonen - in de Lutherse toonzetting. Onze organist Gerard van Reenen heeft voor elke zondag een **koraal van Bach** gekozen die aansluit bij het thema van de antifoon. Helmer Roelofs zal hiervan telkens een couplet zingen in het muzikale moment na de overweging. En er ligt voor u elke zondag een reproductie klaar van een **afbeelding** bij de Psalm van de zondag, onder anderen van Marc Chagall. Zo vormen we onze verwachting naar het kerstfeest toe.

En er is meer. Elke zondag zal **één van de kinderen** de kerkdienst openen. Bij het vertrek van de kinderen naar de nevendienst zingen we een couplet van het projectlied. Dát project gaat over het profetenboek van Micha, u leest er elders meer over.

Kerst

In **Engelbert** zetten we een mooie traditie voort: kinderen van obs Driebond vormen een kinderkoor. In december oefent dat koor onder leiding van Nanne van der Werff en Henk van Dijk een aantal malen vlotte kerstliederen. Die horen we op kerstavond (24 december, 20.30 uur) in de kerk. En we zingen samen, we bidden en horen het kerstevangelie. Vanaf ongeveer 20.20 uur zingen we een aantal bekende kerstliederen, u kunt gewoon binnenlopen en mee gaan zingen. Kerst voor het hele dorp!

Een andere mooie traditie zetten we in **Noorddijk** voort. De noabers versieren de Stefanuskerk en leveren een bijdrage aan het kerstfeest. Verder komt het wijkkoor uit Lewenborg zingen. Dat koor heet "De Zingerij" en staat onder leiding van Martijn Jager. Ze zingen klassiek kerstrepertoire, onder anderen van Berlioz en Rheinberger. Dat klinkt prachtig. En natuurlijk is er samenzang. Ook hier beginnen we ongeveer tien minuten van tevoren (21.50 uur) met samenzang, ondertussen kunt u binnenkomen. Kerst voor het hele dorp en een stuk van de stad!

En de derde mooie traditie: dat is het kerstspel op kerstmorgen in de **Stefanuskerk** waar we als gemeente, als ik dat zo mag zeggen, een gezin vormen en samen het kerstfeest vieren. De kindernevendienst maakt dat mogelijk. We delen de vreugde om de geboorte van Gods lieve kind in ons midden. Dat doen we vrolijk, speels, biddend en zingend.

Oecumene

In 2020 verandert de **aanvangstijd van de oecumenische diensten**.

De Walfriedraad en de kerkenraad van Damsterboord hebben daartoe besloten om de voorgangers van de Hildegardparochie in de gelegenheid te stellen twee vieringen op een zondagochtend te kunnen leiden. De nieuwe aanvangstijd wordt **09.30 uur** (half tien) met ingang van 1 maart 2020. Om organisatorische redenen is dat in januari en februari nog niet mogelijk. De oecumenische diensten beginnen dan om **11.15 uur**

Verder is de voorbereiding aan de gang van de kerkdienst in **de week van het gebed voor de eenheid van de kerken**. Dit is een wereldwijd initiatief om kerken bij elkaar te brengen. De laatste jaren vieren we samen met wijkgemeente De Bron in Beijum en de Walfriedgemeenschap deze extra oecumenische viering in ons rooster. Na een aantal malen deze viering in de Emmaüskerk en De Bron gevierd te hebben, doen we dat dit jaar in de Stefanuskerk. Informatie over de week van het gebed voor de eenheid van de kerken vindt u op de website van de Raad van Kerken in Nederland

https://www.raadvankerken.nl/pagina/5417/week_van_gebed_voor_de_eenheid_2

Klimaat

In het denken over onze verantwoordelijkheid voor het klimaat op aarde is veel aan het verschuiven. Steeds meer burgers en partijen raken doordrongen van de urgentie van een kringlooeconomie en de urgentie van het afscheid van een wegwerpcultuur. Waar de Bijbel in sommige kringen verstaan werd als een mandaat om de aarde te exploiteren, is ook een heel ander verstaan mogelijk: als een appèl Gods schepping lief te hebben en recht te doen.

Op zondag 26 januari schenken we daar aandacht aan.

We beginnen de kerkdienst in Kerkenheem zingend en biddend. Met elkaar in gesprek, of in creativiteit, geven we vervolgens uitdrukking aan wat ons beweegt en zoeken we naar woorden voor onze voorbeden. Die bidden we daarna in de Stefanuskerk, waar we de kerkdienst besluiten. Al zingend zullen we daar in ‘processie’ naar toe lopen. We hopen dat u deze “andere” kerkdienst met ons mee kunt maken.

Verder zijn er in het kader van dit thema nog twee bijeenkomsten in Kerkenheem: op woensdagavond 22 januari wordt er een klimaatdocumentaire vertoond en op zaterdagmiddag 1 februari van 14.00 - 15.30 uur vertelt de molenaar van Noorddijk, Arjen Strijkstra, over een bijzonder bijenproject.

Agenda gespreksgroepen

Do 28 november,	20.00 uur	toneelavond in Het Dok
Wo 4 december,	19.30-21.00 uur	gespreksgroep Het Dok
Wo 11 december,	11.00-12.30 uur	Bijbelkring Emmaüskerk
Wo 11 december,	20.15-21.45 uur	gespreksgroep Kerkenheem
Do 19 december,	19.00 uur	kerstfeest 't Roer in Kerkenheem
Wo 8 januari,	11.00-12.30 uur	Bijbelkring Emmaüskerk
Wo 8 januari,	20.15-21.45 uur	gespreksgroep Kerkenheem
Di 14 januari,	10.00 uur	Douwe Draaisma in Het Dok
Wo 15 januari,	19.00-20.00 uur	Samenkring 't Roer
Wo 22 januari,	19.45 uur	Klimaat documentaire avond in Kerkenheem
Za 1 februari,	14.00-15.30 uur	Klimaatmiddag bijenproject Kerkenheem

[Voor de gespreksgroep “tijd voor een goed gesprek” in Het Dok, de gesprekskring Engelbert en de gespreksgroep voor 25-40 jaar zijn de data voor 2020 nog niet vastgesteld.]

DE KUNST VAN HET OUDER WORDEN

Via de gespreksgroep die ik leid in Het Dok ben ik betrokken geraakt bij een nieuw project in Lewenborg.

Dat is het project “de kunst van het ouder worden”. Ik heb vooral een bijdrage kunnen leveren aan de startfase.

Inmiddels is er voldoende draagvlak om het een bewonersinitiatief te laten zijn en kan ik weer afstand nemen. Wat dit project inhoudt, geef ik graag aan u door.

Oud worden is een route die als wij die gaan, mogen gaan en soms ook moeten gaan. Het is een route met verlies van mogelijkheden. Maar het is ook een route met andere mogelijkheden. Tijd om er belangeloos te zijn. Rust om wat we doen met aandacht te doen. Het ontwikkelen van nieuwe interesses. Het ontdekken van de waarde van het kleine en het 'gewone'.

Ons project richt zich op dat tweede: de kennismaking met andere mogelijkheden en het ontdekken van de waarde daarvan. En daar hebben we een heel mooi programma voor.

Donderdag 28 november 2019, Het Dok, 20.00 uur - toneel

Toneelavond "het onderzoek", geschreven en geregisseerd door Roelof Jonker; toneelgroep Plus

Wat gebeurt er als je oud bent en je krijgt te maken met zorg - mag je er zijn zoals je bent?

Dinsdag 14 januari 2020, Het Dok, 10.00 uur - lezing Douwe Draaisma

Herinneren en vergeten bij het ouder worden. Wat verandert er in je geheugen als je ouder wordt?

Professor. Dr. Douwe Draaisma (1953) vertelt wat de geheugenpsychologie daarover te melden heeft.

Dinsdag 11 februari, Het Dok, 10.00 uur - workshop Wycher van den Bremen

'Hoe blijf je fris en fruitig tussen de oren? Wat kun je zelf doen?' Wycher van den Bremen wordt gevoed vanuit de positieve psychologie.

Dinsdag 17 maart, Het Dok 10.00 uur, poëzie, Jean Pierre Rawie

Rense Sinkgraven spreekt met *Jean Pierre Rawie* over diens leven als dichter en schrijver. Jean

Pierre Rawie is één van de meest geliefde dichters van Nederland. *Rense Sinkgraven* is een veelzijdig kunstenaar. Hij is o.a. dichter, voormalig stadsdichter en interviewer.

Donderdag 16 april, Het Dok, 10.00 uur, film Young@Heart

Film van Stephen Walker uit 2007. Het waargebeurde verhaal volgt het 'Young at Heart' koor bij hun repetities (gemiddelde leeftijd koorleden 81 jaar). Hun muziek is onverwacht en druist in tegen het stereotype van de leeftijdsgroep.

Alle evenementen zijn overdag, behalve het toneel, dat is 's avonds. De toegang bedraagt elke keer € 1,-; dit is inclusief de koffie. Omdat dit een bewonersinitiatief is, kan het project mee gefinancierd worden door Golvend Lewenborg.

Wij gedenken

ALBERTIEN BOERING-DE BIE - Tine Boering was lang de overbuurvrouw van de Stefanuskerk, in de oude grote pastorie op nummer 15. Nadat haar man Geert in 2015 overleed, bleek dat ze steeds meer zorg nodig had. Die kwam van noabers Truus Schoonhoven en Francisca Kuil en zij bleven, ook nadat er professionele zorg kwam en Tine moest verhuizen naar de Dilgt in Haren.

Op 29 oktober is Tine Boering overleden, 88 jaren oud. Zij heeft haar lichaam ter beschikking gesteld van de wetenschap. Op vrijdag 8 november is Tine Boering in een informeel samenzijn in Rietland herdacht.

Dat de goede gedachtenis ons tot troost mag zijn,

Ds. Jan Wilts.

Van de kindernevendienst

Op pagina 6 staat al veel informatie over het **Adventsproject "Geef licht!"**.

Dit project doet Damsterboord samen met de Walfriedgemeenschap.

In de Stefanuskerk is er op alle vier adventszondagen een kindernevendienst

Op kerstochtend ronden we het project af in een dienst voor jong en oud en vertellen we weer een mooi kerstverhaal.

Alle kinderen blijven dan de hele dienst in de kerk en wie wil, mag meehelpen het

verhaal uit te beelden. Oefenen is niet nodig en de verkleedkleden liggen klaar!

Als je mee wilt doen, kom je dan ruim op tijd naar de kerk?

Vanuit de werkgroep pastoraat

Omdat we zuinig omgaan met onze vergadertijd, kwamen we op 12 november weer bij elkaar, twee maanden na onze laatste bijeenkomst.

In december ontmoeten we elkaar ook nog tijdens een avondmaaltijd in het Dok.

Mocht er dan iets heel belangrijks zijn, dan kunnen we dat nog delen met elkaar.

Waar we op 12 november over hebben gesproken:

- Het open zijn van de Stefanuskerk op Allerzielen voldoet aan een behoefte: er zijn 25 mensen geweest. Volgend jaar gaan we dit dus weer doen.
- Twee werkgroepleden hebben samen, namens de gemeente Damsterboord, een viering van de Roemeens-Orthodoxe Kerk mee mogen maken in het kerkje van Middelbert.
Een verslag hiervan zal apart gepubliceerd worden.
- De organisatie van de kerstvieringen en ouderenbezoeken passeerden de revue en extra aandacht kreeg de viering in Kerkenheem van en voor 't Roer en het kerstspel voor en door de kinderen op 1^e Kerstdag
- We kijken vooruit: op zaterdag 28 maart zal er vanaf 13.00 uur een workshop liturgisch bloemschikken zijn. Er is dan gelegenheid zelf te oefenen met bloemschikken (in het klein) en daarna wordt afgesproken wie voor de bloemschikking op Witte Donderdag, wie op Goede Vrijdag en wie op Stille Zaterdag en Paasmorgen het gezamenlijke bloemstuk, sen groeistuk,

zullen opmaken/aanvullen. Alles wordt samen bedacht en we hopen op voldoende enthousiaste bloemschikkers, dus reserveer deze datum al vast in uw agenda!

- Mooi was het om te horen dat er 2 groepen zijn die samenkomen voor een Holy Meal: De groep Holy Meal II (de brug- en tweedeklassers) in de keuken van de pastorie en de grotere groep Holy Meal I (derdeklassers, een grotere groep) komt samen in Kerkenheem.
- De contacten in en met de wijk, via het wijkteam, lopen goed.
Om u alvast een voorproefje te geven n.a.v. het thema: "De kunst van het ouder worden" kunt u de volgende data al in uw agenda zetten:
Donderdag 28 november 2019, Het Dok, 20:00 uur: toneelstuk
Dinsdag 14 januari 2020, Het Dok, 10:00 uur: lezing van Douwe Draaisma
Dinsdag 11 februari 2020, Het Dok, 10:00 uur: workshop Wycher van den Bremen
Dinsdag 17 maart 2020, Het Dok, 10:00 uur: poëzie door Jean Pierre Rawie
Donderdag 16 april 2020, Het Dok, 10:00 uur, film Young@Heart van Stephen Walker.
- Een aantal mensen uit de gemeente heeft tot onze vreugde een taak op zich genomen die onder verantwoordelijkheid van de werkgroep pastoraat valt; zij zullen zichzelf binnenkort even voorstellen door middel van een foto en een korte werkbeschrijving.

Ria van Dijk-Hilberts

Bloemengroet

Mevrouw Ter Avest heeft laat ons allen weten heel erg blij te zijn met de bloemen die ze heeft mogen ontvangen. Zij stelt dit bijzonder op prijs.

Wij hopen dat dit geldt voor een ieder die de bloemen ontvangen hebben.

In de afgelopen periode is er een boeket gegaan naar mevr. W. Dol, mevr. M.

Nagel, fam. Kluter, mevr. Dijkema mevr. I Koster, mevr. L. Vinkes en mevr.

Dijkhuizen.

Collecte-opbrengsten

KiA opleidingen Colombia	€ 184,40
Inlia	€ 112,35
Eigen diaconie	€ 70,90
Schone Poort/Beautiful Gate	€ 149,65

Collecte voor het voetlicht: Logeerhuis De Opstap.

Na een ziekte of opname in het ziekenhuis wil iedereen graag op een rustige en prettige manier herstellen. Maar wat als dat zonder een netwerk van familie, vrienden of kennissen niet kan en als zelfstandig wonen nog niet gaat? Wie neemt dan de dagelijkse zorgbehoeften voor zijn rekening?

Bij De Opstap staat een enthousiast team van vrijwilligers klaar om gasten die nog verder moeten herstellen te verwelkomen.

De Opstap is een gezellig, kleinschalig logeerhuis in de stad Groningen waar vijf gasten kortdurend kunnen verblijven. In een huiselijke sfeer bieden vrijwilligers ondersteuning en begeleiding tijdens de herstelperiode. De Opstap is een logeerhuis voor herstel en respijt, waar gasten de regie over hun leven behouden. Daarnaast is De Opstap ook bedoeld om overbelaste mantelzorgers een welverdiende adempauze te geven. In het logeerhuis nemen vrijwilligers dan tijdelijk de ondersteuning van hen over.

De Opstap is als burgerinitiatief afhankelijk van bijdragen van sponsors, donateurs en vermogensfondsen die het logeerhuis een warm hart toedragen. De collecte voor De Opstap staat gepland op 22 december. Uiteraard mag u ook een gift overmaken: rekeningnummer NL55 TRIO 0391 0987 80 ten name van Logeerhuis *De Opstap* onder vermelding van "gift".

Autovervoer

Wilt u autovervoer naar de kerk?

U kunt het volgende nummer bellen:

J. en T. Rienstra tel: (050)5417391

Geert Hielema tel: 06-51212565

KOPIJ INLEVEREN:

Voor het volgende nummer van Rotonde, lopend van 2 februari t/m 29 februari 2020 dient u de kopij ingeleverd te hebben **vóór vrijdag 17 januari**,

Per email: kopij@damsterboord.nl

R.K. WALFRIEDGEMEENSCHAP
binnen de
HILDEGARD VAN BINGENPAROCHIE
Emmauskerk, Ra 4, Lewenburg, tel.
5412115

* Zie voor de adressen en voor de berichten
die voor de kerken gelden, pagina 2 e.v.

BEREIKBAARHEID VAN DE WALFRIEDLOCATIE

Op werkdagen van 10 tot 12 uur is de Emmauskerk open.

- Pastores voor de Walfriedgemeenschap zijn:
Arjen Jellema - tel: 06-12717774 - pastor.jellema@hildegardparochie.nl
Myriam Oosting - tel: 06-39175000
- Op werkdagen is de kerk 's ochtends open van 10 tot 12 uur en is er iemand aanwezig die u te woord kan staan en eventueel kan doorverwijzen. Ook langskomen om zomaar een praatje te maken is prima!!
- Voor verdere adressen zie ook pagina 2 van deze Rotonde of de website:
www.hildegardparochie.nl

Tel.: Emmauskerk (alg.) 050-5412115

E-mail: secr.walfried@hildegardparochie.nl

Ook onderstaande mensen kunt u altijd bellen voor inlichtingen over onze parochie: Mw. Trees Brugmans 050-5413025 en
Dhr. Jan van den Hende 050-5413239.

WALFRIEDGEMEENSCHAP

- Zie voor de lezingen pagina 3.
- De kerkdiensten worden gehouden in de Emmauskerk in Lewenburg, Ra 4, voor zover niet anders wordt aangegeven.
- Tijdens de diensten van 11.15 uur is er voor de kinderen van 0 – 4 jaar oppas en voor kinderen van 4 – 12 jaar kindernevendienst. Ook om 10.00 uur op de 1^e zondag van de maand.
- Elke 2^e zondag van de maand *geen* kindernevendienst, maar kindercatechese vanaf 8 jaar tijdens de dienst. Tevens is er dan jongerencatechese voor 12 – 16 jaar. Kinderen van 4 – 8 jaar kunnen dan ook naar de oppasruimte.

VIERINGEN WALFRIEDGEMEENSCHAP

Door omstandigheden beginnen de oecumenische diensten in januari en februari om 11:15 uur i.p.v. het aangekondigde tijdstip van 9:30 uur.

datum	tijd	viering	voorganger	begeleiding
1 december Emmauskkerk	10:00 uur	Oecumenische viering PKN	ds. Jan Wilts	
8 december Emmauskkerk	11:15 uur	Eucharistieviering	pastor Arjen Jellema	
15 december Emmauskkerk	11:15 uur	Woord- en communieviering	dienst o.l.v. parochianen	Emmauskoor
22 december Emmauskkerk	11:15 uur	Eucharistieviering	pastor Arjen Jellema/Sander Hof	
24 december Emmauskkerk	19:00 uur	Kerstavond Gezinsviering	Dienst o.l.v. parochianen	
24 december Emmauskkerk	22:00 uur	Kerstmis	pastor Myriam Oosting	Emmauskoor
25 december Emmauskkerk	11:15 uur	Kerstmis Eucharistieviering	pastor Arjen Jellema/Sander Hof	Emmauskoor
29 december Emmauskkerk	11:15 uur	Woord- en communieviering	pastor Myriam Oosting	
5 januari Emmauskkerk	11:15 uur	Oecumenische viering RK	pastor Myriam Oosting	
12 januari Emmauskkerk	11:15 uur	Eucharistieviering	pastor Arjen Jellema	
19 januari Emmauskkerk	11:15 uur	Gebed voor de eenheid Woord- en communieviering	dienst o.l.v. parochianen	
26 januari Emmauskkerk	11:15 uur	Eucharistieviering	pastor Arjen Jellema	
2 februari Emmauskkerk	11:15 uur	Oecumenische viering RK	pastor Myriam Oosting	

VIERINGEN IN DE BRON IN BEIJUM

Er is elke eerste zondag van de maand om 10:00 uur een oecumenische viering o.l.v. de werkgroep oecumene.

MAANDELIJKSE KOFFIEOCHTEND

De koffieochtenden zijn op **dinsdag 3 december en 7 januari en 4 februari**. Wilt u gehaald en weer thuisgebracht worden? Neemt u dan even contact op met: tel: 050-5412934

DIGITAAL LEZEN PAROCHIEBLAD VIERKANT

Wilt u Vierkant, het parochieblad van de H. Hildegard van Bingenparochie graag digitaal lezen? U kunt zichzelf aanmelden: <https://laposta.nl/f/sshqmaaxjhny>
Middels een nieuwsbrief wordt u na uw aanmelding op de hoogte gesteld zodra er een nieuwe Vierkant is verschenen. U kunt zich ook altijd zelf weer afmelden mocht u niet langer prijsstellen op de nieuwsbrief.

GELOVEN IN DE EMMAUSKERK

De bijeenkomst voor is op dinsdag 10 december van 20:00 – 21:30 uur.
Thema voor deze avond is Kerst.

De bijeenkomsten worden door Pastor Arjen Jellema en Cor Scholma verzorgd. U kunt zich aanmelden bij Cor Scholma. 050 –541 2115 dagelijks in de Emmaüskerk van 10.00–16.00 uur
per e-mail: reserveren.emmaus@gmail.com

Solidaridad

**SOLIDARIDAD MAAKT HERKOMST
ETHIOPISCHE KLEDING
INZICHTELIJK
Een eerlijk verhaal,**

Van katoenplant tot kledingrek

Waar komt uw kleding vandaan? Is de katoen van uw T-shirt op een milieuvriendelijke manier geteeld? En heeft de vrouw in de textiel fabriek genoeg verdiend om haar kinderen naar school te kunnen laten gaan? Waarschijnlijk heeft u geen idee, want kleding is vaak moeilijk te traceren naar de bron. U weet dus nooit zeker of uw kleding schade heeft toegebracht aan mens en milieu. Solidaridad is dit jaar in Ethiopië een project gestart om hier verandering in te brengen. De organisatie werkt aan duurzame en eerlijke kledingproductie, volledig traceerbaar van katoenplant tot kledingrek.

Modemerken halen hun kleding steeds vaker uit Ethiopië vanwege de lage loonkosten en lage belastingen. Solidaridad is al een aantal jaren in het land actief om ervoor te zorgen dat deze ontwikkeling hand in hand gaat met eerlijke lonen,

veilige arbeidsomstandigheden en milieuvriendelijke productie. Zo wil de organisatie voorkomen dat deze snelle opkomst van de Ethiopische textielindustrie leidt tot uitbuiting.

Gelijke kansen

Solidaridad heeft al veel bereikt in de Ethiopische textiel fabrieken binnen het project. Bijvoorbeeld op het gebied van gelijke rechten voor man en vrouw op de werkvloer. Zo kon textielarbeidster Achamachelesh Tezera dankzij training van Solidaridad opklimmen tot supervisor bij de Telaje kledingfabriek in Kombolcha.

“Voorheen was er voor ons vrouwen gewoon geen kans om zo’n functie te bemachtigen. Als er een vacature vrijkwam, kregen mannen die functie altijd.”

Tezera is zich door de training bewust geworden van de scheve verhoudingen tussen mannen en vrouwen. Zij trainde op haar beurt het management van de fabriek. Ze zet haar leiderschapsvaardigheden nu in om andere vrouwen aan te moedigen hun stem te laten horen.

HELPT U MEE?

Tijdens de adventsperiode steunt u via het adventsproject het ‘Bottom UP! -project. We gebruiken uw gift voor:

- Kwalitatief goede zaden voor een betere oogst
- Gebruik van natuurlijke bestrijdingsmiddelen

- Maatregelen tegen uitputting van de bodem
- Efficiënt gebruik van het beschikbare water
- Veilige arbeidsomstandigheden, voldoende rustpauzes
- Eerlijke beloning van de katoenboer en arbeiders
- Hulp bij aanschaf machines

Zo werkt u mee aan een eerlijkere kledingsector, met respect voor mens en milieu.

KERKBALANS 2019.

Nog heel even en het jaar 2019 is alweer voorbij. De penningmeester maakt ook regelmatig de balans op over de uitgaven en inkomsten van de Walfriedgemeenschap. Hij laat dan ook via mij weten dat nog niet alle toezeggingen voor 2019 binnen zijn. We zijn wel goed op weg, maar een eindspurtje is nog nodig!

Dus als u nog niet uw toegezegde bijdrage heeft overgemaakt dan willen we u vragen omdat z.s.m. te doen. Alvast onze hartelijke dank. We hebben het echt heel hard nodig!

Ook zijn we alweer bezig met de kerkbalans brochure voor 2020. Deze zal in januari weer bij u afgegeven worden of in de bus vallen. Daar kom ik in het volgende nummer van Ronde/Vierkant wel op terug.

Het banknummer van de Walfriedgemeenschap is NL 08 INGB 000 246 5131.

Ook is het goed om hier even te noemen dat de Emmauskerk **niet** per 1 januari 2020 dicht gaat. Ons parochiebestuur en Damsterboord zijn nog druk in overleg om tot oplossingen te komen. Voorlopig blijft alles dus nog op de oude manier voortgaan.

Als het goed is heeft u hier inmiddels bericht over gehad van de Walfried-raad. Zo niet dan kunt u dat elk moment verwachten via de Walfried nieuwsbrief email.

Met vriendelijke groeten,

Namens de penningmeester van de Walfriedgemeenschap Ronald van Nimwegen en de werkgroep kerkbalans Frans Haverkort, telefoon: 4042711

Leven vanuit een roeping

Er gebeurt iets in je leven waardoor je niet meer op dezelfde manier naar de wereld kunt kijken. Je komt iemand tegen die je uit je evenwicht brengt en waardoor je anders naar iemand van het andere geslacht gaat kijken. Je ontdekt een stil verlangen dat een nieuwe richting geeft aan je leven. Je wordt geconfronteerd met een getuigenis waarin je kennis maakt met ervaringen die je zelf niet hebt en die authentiek overkomen. Met deze omschrijvingen probeer ik aan te geven wat roeping is.

In het weekend van 25-27 oktober was ik met een groep van 22 jonge mensen bij de zusters in Thuine (Duitsland, bij Coevorden de grens over) om over roeping te spreken. De kloosterlijke omgeving maakte het spreken over dit onderwerp gemakkelijker. De jonge mensen die bij elkaar waren konden serieus luisteren, vragen stellen en er met elkaar over spreken. Het gebed, zowel de eucharistie, het getijdengebed als de aanbidding van het Allerheiligste Sacrament boden een voedingsbodem om vanuit een persoonlijk geloof naar het eigen leven te kijken. Roeping is je aangesproken weten door de mensen om je heen, mensen met hun noden en verlangens. Roeping is vertrekken vanuit de ander en niet vanuit jezelf. Roeping is je gezonden weten naar een plek waar je zelf nog niet aan had gedacht. Zo werkt God en zorgt Hij voor zijn volk. Roeping heeft ook te maken met bekering en verandering van levensstijl. Jezelf naar God keren, je op Hem oriënteren en je laten zenden. Je weet nooit precies hoe dat uitpakt.

Het was goed om met jonge mensen een paar dagen samen te zijn en hun gedachtewereld te delen, hen te leren kennen, en iets van mezelf te vertellen. Ik heb ook een roepingsgeschiedenis en een levenspad. Die ervaring kon ik delen. Als het anderen helpt om hun levensweg te ontdekken, doe ik dit graag.

+ Ron van den Hout
bisschop van Groningen – Leeuwarden

Ter inspiratie

Op 1 december is de advent begonnen:
tijd van verwachting
en hoop op een nieuwe toekomst.
En daarbij kunnen verhalen ons helpen.
Zoals b.v. het verhaal van Jozef.
De droom, waarin een engel hem vertelt
dat Maria zwanger is
en dat hij met haar moet trouwen,
deze droom is het keerpunt in zijn leven.

Jozef wist op een of andere manier dat déze
droom *geen* bedrog was.

Sterker nog: hij durfde zijn leven te laten leiden door die droom.

En door andere dromen, want hoe weinig we ook over Jozef horen in het N.T., nog
tot drie keer toe volgt hij zijn droom: als hij met Maria en het kind vlucht naar
Egypte; als hij van daaruit weer terugkeert; en als hij zich met zijn gezin vestigt in
Nazareth. Jozef liet zijn leven leiden door zijn dromen.

En hij durfde in zijn droom te geloven, omdat die droom hem een ander perspectief,
een nieuw zicht op de werkelijkheid gaf.

De droom hielp hem om de dingen anders te zien, met nieuwe ogen.

De droom bood hem uitzicht, deed een visioen herleven.

Het gaf hem de moed het avontuur aan te gaan.

Misschien om over na kunnen denken: durven wij te dromen?

En waar dromen wij dan over?

Durven wij te leven vanuit onze droom?

Durven wij te geloven dat de dingen anders kunnen zijn dan zij in eerste instantie
lijken te zijn?

Lexia Koch-Hoogma

**SOMS HEB JE VAN DIE DROMEN
DIE JE WAKKER HOUDEN**

TOT JE ZE UITVOERT

Loesje

Postbus 1045
6801 SA Arnhem
www.loesje.nl

De nieuwjaarsreceptie van de Walfriedgemeenschap is op vrijdag 3 januari 2020.

We beginnen om 19.00 uur. Iedereen is van harte welkom.

Namens de Walfriedraad.

KOPIJ INLEVEREN:

Voor het volgende nummer van Ronde lopend van 2 februari t/m 29 februari 2020 dient u de kopij ingeleverd te hebben vóór vrijdag 17 januari 2020. Per e-mail: redactie@kerkbladrotonde.nl